

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Marka Bedřicha, soudce Mgr. Marka Zimy a soudkyně JUDr. Jitky Hroudové ve věci

žalobce: **K. V.**
bytem X
zastoupen advokátem Mgr. Pavlem Velíškem
sídlem Vinohradská 268/91, 130 00 Praha 3

proti
žalovaným: **1) Magistrát hlavního města Prahy**
sídlem Mariánské náměstí 2/2, 110 00 Praha 1
2) Krajské ředitelství policie hlavního města Prahy
sídlem Kongresová 1666/2, 140 00 Praha 4

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaných spočívajícím v zadržení řidičského průkazu 21. 3. 2024 a jeho následném zadržování

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
II. Žalovaným se nepřiznává náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Vymezení věci a žalobní argumentace

1. Žalobce se na soud obrátil, neboť je přesvědčen, že mu policisté nezákonně zadrželi řidičský průkaz, který poté předali Magistrátu hlavního města Prahy (žalovanému 1), jenž

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

mu ho nadále zadržuje. Sporné je, zda byl žalobci pravomocně uložen zákaz řízení motorových vozidel, či ne a zda tuto otázku měli žalovaní zkoumat.

2. Policisté zastavili žalobce 21. 3. 2024 při řízení motorového vozidla. Následně dospěli k závěru, že magistrát zakázal žalobci řízení motorových vozidel příkazem z 20. 9. 2021. Policisté pojali podezření, že žalobce tento zákaz porušuje, čímž by mohl spáchat přestupek dle § 125c odst. 1 písm. e) bod 1. zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích (zákon o silničním provozu). Proto mu řidičský průkaz zadrželi dle § 118b odst. 1 písm. c) uvedeného zákona. V souladu s § 118b odst. 4 uvedeného zákona předali policisté žalobcův řidičský průkaz žalovanému 1), který ho nadále zadržoval, aniž by zahájil řízení o zadržení řidičského průkazu. Magistrát totiž zadržení řidičského průkazu považuje za vynucení povinnosti odevzdat řidičský průkaz poté, co bylo žalobci příkazem zakázáno řídit motorová vozidla.
3. Žalobce je přesvědčen, že zadržení bylo nezákonné. Souhlasí s tím, že magistrát vydal příkaz z 20. 9. 2021, kterým mu uložil zákaz řízení vozidel. Je však přesvědčen, že tento příkaz nikdy nenabyl právní moci. Žalobce totiž podal proti příkazu 14. 10. 2021 odpor, čímž byl příkaz *ex lege* zrušen. Magistrát sice zaslal žalobci sdělení z 19. 10. 2021, v němž ho informoval, že odpor považuje za opožděný, s tím však žalobce nesouhlasí. Magistrát totiž pochybil při doručování příkazu.
4. Příkaz byl žalobci doručován prostřednictvím pošty. Doručovatel žalobce nezastihl, proto zásilku uložil na poště 23. 9. 2021. O uložení však žalobce v rozporu s § 23 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, neinformoval, ani ho nepoučil o právních důsledcích dle odst. 5 citovaného ustanovení. V důsledku těchto pochybení nemohlo dojít k doručení příkazu fikcí dle § 24 odst. 1 správního řádu. Příkaz byl doručen 8. 10. 2021, tedy den poté, co byla zásilka s ním vhozena do žalobcovy schránky, a žalobce podal odpor včas. Žalobce na tyto skutečnosti magistrát upozornil podáním z 26. 10. 2021, na což již magistrát nereagoval.
5. Vzhledem k tomu, že včasným odporem došlo ke zrušení příkazu, nebyl žalobci pravomocně uložen zákaz řízení. Tento zákaz tedy nemohl ani porušit a zadržení řidičského průkazu i jeho následné zadržování představuje nezákonný zásah.
6. Žalobce navrhl, aby vůči žalovanému 2) soud rozhodl, že zadržení řidičského průkazu 21. 3. 2024 bylo nezákonné. Vůči žalovanému 1) žádá, aby mu soud zakázal zadržovat nadále žalobcův řidičský průkaz a přikázal mu žalobci řidičský průkaz vrátit. Eventuálně navrhl, aby soud rozhodl, že zadržování řidičského průkazu žalovaným 1) od 22. 3. 2024 do vrácení bylo nezákonné.

2. Vyjádření žalovaného 1)

7. Žalovaný 1) považuje žalobu za nedůvodnou a navrhl, aby ji soud zamítl.
8. Shrnl, že věci se týkají tři řízení – řízení o přestupku z 23. 7. 2021, v kterém byl žalobci uložen zákaz řízení; řízení ve věci zadržení řidičského průkazu 21. 3. 2024, jež je předmětem zásahové žaloby, a řízení o přestupku z 21. 3. 2024, kterého se žalobce dopustil tím, že řídil, ač mu byl uložen zákaz řízení.
9. Žalovaný 1) popsal průběh jednotlivých řízení, přičemž zdůraznil, že v případě zadržení řidičského průkazu nerozhodoval o jeho zadržení dle § 118c odst. 1 zákona o silničním provozu a podnět policistů založil. Žalobce totiž pozbyl oprávnění řídit motorové vozidlo již v důsledku příkazu z 20. 9. 2021 a byl povinen ho sám odevzdat.

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

10. Žalovaný 1) je přesvědčen, že ve věci postupoval v souladu se zákonem. Příkaz z 20. 9. 2021 byl žalobci řádně doručen fikcí, přičemž žalovaný 1) neviduje podání žalobce z 26. 10. 2021, v němž měl žalobce údajně vysvětlit svůj názor na včasnost odporu. Žádné takové podání nebylo žalovanému 1) doručeno. Žalobce se na žalovaného 1) obrátil ohledně doručování příkazu až v souvislosti s přestupkem z 21. 3. 2024. Žalovaný 1) následně prověřil doručování u České pošty, přičemž žádné pochybení neshledal. Ke stejnému závěru došlo též Ministerstvo dopravy, které věc prověřovalo. Žalovaný 1) též poukázal na to, že doručeníka je veřejnou listinou a je případně na žalobci, aby prokázal, že mu nebylo řádně doručeno.

3. Vyjádření žalovaného 2)

11. Žalovaný 2) též považuje žalobu za nedůvodnou a navrhuje její zamítnutí.
12. Předně poukázal na to, že ač žalobce označil jako žalovaného Obvodní ředitelství policie Praha II, je jednání policistů přičitatelné právě žalovanému 2), který by proto měl v řízení vystupovat jako žalovaný správní orgán.
13. Ve vyjádření podrobně popsal relevantní právní úpravu, podle které policisté postupovali. Zdůraznil, že žalobce zpochybňuje primárně postup žalovaného 1) při doručování příkazu z 26. 10. 2021. Policisté vycházeli z údajů v Centrálním registru řidičů, z něhož zjistili, že žalobce má blokové řídičské oprávnění. Žalobce se mohl kdykoliv před zadržením řídičského oprávnění dotázat na údaje uvedené v registru, z nichž by zjistil, že není oprávněn řídit motorová vozidla.

4. Žalobcova replika

14. Žalobce zaslal k vyjádřením žalovaných repliku. V ní zdůraznil, že zásadním pro posouzení jeho žaloby je, zda mu byl řádně doručen příkaz z 20. 9. 2021 či ne. Pokud mu řádně doručen nebyl, nebyl mu ani pravomocně uložen zákaz řízení a žalovaní nemohli žalobci zadržet řídičský průkaz. Nad rámec toho dodal, že i v řízení o přestupku, kterého se měl žalobce dopustit 21. 3. 2024 řízením bez řídičského oprávnění, postupují žalovaný 2) a Ministerstvo dopravy nezákonně.
15. K vyjádření žalovaného 1) žalobce uvedl, že se nemohl domáhat zahájení řízení o přestupku *ex officio* poté, co byl odporem zrušen příkaz z 20. 9. 2021. Navíc takový postup by ani nebyl v nejlepším zájmu klienta. Dále poukázal na to, že doručeníka není veřejná listina a judikatura, na kterou žalovaný 1) odkazoval, je nepřiléhavá. Splnění podmínek doručení fikcí má prokazovat správní orgán, nikoliv žalobce, který by navíc musel prokazovat negativní skutečnost.
16. K vyjádření žalovaného 2) žalobce uvedl, že policisté nemuseli jeho řídičský průkaz zadržet. Mohli a měli situaci posoudit správně, přihlédnout ke zrušení příkazu z 20. 9. 2021 a průkaz nezadržet. Z jakých registrů a údajů vycházeli, není pro věc relevantní. Zároveň dodal, že pokud bude mít soud za to, že správně má být žalovaným na straně policie žalovaný 2), nikoliv obvodní ředitelství, je žalobce připraven žalobu po poučení soudu upravit.

5. Ústní jednání

17. Ve věci se konalo ústní jednání dle § 49 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (s. ř. s.).

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

18. Žalobce odkázal na svoji písemnou argumentaci. Zdůraznil, že odpor proti příkazu z 20. 9. 2021 podal včas. Příkaz mu byl nesprávně doručován, což nemůže jít k jeho tíži. Předpokládal, že následně bude zahájeno řízení o přestupku. K tomuto očekávání ho vedlo i to, že pokuta, která mu byla příkazem uložena, nebyla vymáhána. Není možné, aby žalobce prokazoval řádné nedoručení příkazu. Jsou to naopak správní orgány, které mají prokazovat, že doručily příkaz v souladu se zákonem.
19. Žalovaný 1) setrval na své dosavadní argumentaci, kterou zopakoval. Upozornil na to, že pokutu vymáhá jiný odbor, na jehož činnost nemá žalovaný 1) vliv. Nečinnost tohoto odboru proto neznamena, že příkaz nebyl řádně doručen. Žalovaný 1) žalobce informoval, že příkaz je pravomocný a že s jeho námitkami ohledně doručení nesouhlasí.
20. I žalovaný 2) setrval na své argumentaci a odkázal na ni. Shrnul skutkový průběh, přičemž zdůraznil, že blokáce žalobcova řidičského průkazu trvala, neboť nepožádal o jeho vrácení. Policisté nemohou zkoumat platnost blokáce zanesené v registru a při kontrole vycházejí z údajů, které v něm jsou.
21. Soud na jednání provedl dle § 52 odst. 1 s. ř. s. dokazování v následujícím rozsahu.
22. Předně soud provedl důkaz *vyjádřením k sdělení k podání odporu z 26. 10. 2021* (čl. 13). Jde o žalobcovo podání, kterým prostřednictvím svého zástupce reaguje na sdělení žalovaného 1) k žalobcovu odporu proti příkazu z 20. 9. 2021. Žalobce v něm argumentuje obdobně jako v nyní podané žalobě. Tvrdí, že mu příkaz nebyl řádně doručen, neboť neobsahoval poučení dle § 23 odst. 5 správního řádu. Proto nemohl být příkaz doručen fikcí. Žalobce se s příkazem seznámil až 7. 10. 2021, kdy mu byl vhozen do schránky. Jím podaný odpor je tudíž včasný. Žalobce k *vyjádření* nepředložil žádné listiny (např. doručenkou či záznam o odeslání), které by prokazovaly, že *vyjádření* zaslal žalovanému 1).
23. Soud na jednání dále provedl k důkazu *spis sp. zn. S-MHMP 1323389/2021/BuL, spis sp. zn. S-MHMP 587631/2024/Hop a spis sp. zn. S-MHMP 589683/2024/Hop*.
24. *Spis sp. zn. S-MHMP 1323389/2021/BuL* se vztahuje k přestupku z 23. 7. 2021. Plyne z něj, že žalobce měl v tento den dopravní nehodu. Oba účastníci nehody podali na policii vysvětlení a ta pak zaslala žalovanému 1) oznámení o přestupku, kterého se měl dopustit žalobce. Žalovaný 1) následně vydal příkaz z 20. 9. 2021, kterým žalobci mj. uložil zákaz řízení motorových vozidel všeho druhu na dobu 12 měsíců. K příkazu je připnuta doručenkou, na které je vyznačeno, že byl připraven k vyzvednutí 23. 9. 2021. Kolonka „adresát byl vyzván k vyzvednutí zásilky a bylo zanecháno poučení“ není na doručence zaškrtnuta. Ve spise je dále žalobcův odpor ze 14. 10. 2021, v kterém je uvedeno, že příkaz obdržel 7. 10. 2021 (*jde o zjevný překlep a správně má být 7. 10. 2021* – pozn. soudu). Žalovaný 1) na odpor reagoval sdělením z 19. 10. 2021, v kterém uvedl, že ho považuje za opožděný, neboť příkaz nabyl právní moci 13. 10. 2021. Poté ve spise následuje substituční plná moc pro J. Š. (čl. 56 správního spisu) a poučení pana Š. o ochraně osobních údajů v souvislosti s nahlížením do správního spisu 22. 10. 2021. Dalším dokumentem ve správním spise je až žádost žalovaného 1) z 12. 6. 2024 s doručenkou. V žádosti žalovaný 1) žádá Českou poštu o podání zprávy ke způsobu doručování zásilky (příkazu z 21. 9. 2021). Česká pošta odpověděla 13. 6. 2024 s tím, že zásilka s příkazem byla dodávána 23. 9. 2021, po neúspěšném pokusu o dodání byla adresátovi (žalobci) do schránky vložena výzva k vyzvednutí a zásilka byla uložena na poště. Poté byla adresátovi 7. 10. 2021 vhozena do schránky. Česká pošta zároveň uvedla, že obvyčejné zásilky nejsou na poště evidovány, a proto nelze dodání blíže prověřit. Ve spise se dále nachází kopie odporu proti příkazu z 16.

5. 2024 (k tomu viz dále) a stížnosti proti postupu správního orgánu z 30. 5. 2024. Tento přípis vyhodnotil žalovaný 1) jako podnět k přezkumnému řízení, a proto věc předal k vyřízení Ministerstvu dopravy přípisem ze 17. 6. 2024. Ministerstvo sdělilo přípisem z 28. 6. 2024 žalobci, že podnět neshledalo důvodným.

25. *Spis sp. zn. S-MHMP 587631/2024/Hop* se vztahuje k přestupku z 21. 3. 2024, který má spočívat v tom, že žalobce řídil i přesto, že měl platnou blokaci řidičského oprávnění. Spis začíná úředním záznamem policie z 21. 3. 2024 a oznámením o přestupku ze stejného dne. Žalovaný 1) o přestupku nejprve rozhodl příkazem z 16. 5. 2024, proti kterému podal žalobce odpor 30. 5. 2024. V něm mj. opět argumentoval v tom smyslu, že jeho odpor proti příkazu z 21. 9. 2021 byl včasný, a příkaz mu tudíž nemohl pravomocně uložit zákaz řízení. Ve spise se dále nachází kopie sdělení ministerstva z 28. 6. 2024 (viz výše) a doprovodné podání žalovaného 1) z 16. 7. 2024. Samotné přestupkové řízení po podání odporu dále pokračovalo a žalovaný 1) v něm 14. 8. 2024 rozhodl, že žalobce je vinen z přestupku popsáném na začátku tohoto odstavce.
26. *Spis sp. zn. S-MHMP 589683/2024/Hop* se vztahuje k samotnému zadržení řidičského průkazu 21. 3. 2024. Plyne z něj, že žalobce svůj nesouhlas se zadržením průkazu vyjádřil již v potvrzení o zadržení. Žalovaný 2) ještě ten stejný den oznámil žalovanému 1) zadržení průkazu dle § 118b odst. 1 zákona o silničním provozu a informoval ho, že řidičský průkaz mu odeslal. Žalovaný 1) ve spise učinil záznam o uložení *ad acta*, v němž uvedl, že nebude rozhodovat o zadržení řidičského průkazu dle § 118c odst. 1 zákona o silničním provozu, neboť zadržený průkaz žalobce neopravňoval k řízení motorového vozidla. Právo řídit totiž žalobce pozbyl v důsledku zákazu řízení, a to k 13. 10. 2021, kdy též došlo k blokaci všech jeho řidičských oprávnění. O těchto skutečnostech žalovaný 1) žalobce informoval vyrozuměním z 26. 3. 2024, kde též uvedl, že jeho řidičský průkaz byl zaslán odboru dopravněsprávních činností k dalšímu opatření.
27. Žalobce v replice navrhl výslech pošťačky, která mu měla doručovat příkaz z 20. 9. 2021. Tento důkaz soud neprovedl, neboť okolnosti doručování příkazu považoval za nadbytečné, jak vysvětlí níže. Navíc sám žalobce důvěryhodnost tohoto svého důkazního návrhu sám již dopředu zpochybnil (str. 7 repliky na čl. 65 soudního spisu).

6. Posouzení věci soudem

28. Žalobce se domáhá ochrany před nezákonným zásahem žalovaného 1) a 2). Žalovaný 1) mu má nezákonně zadržovat řidičský průkaz, žalovaný 2) mu měl řidičský průkaz nezákonně zadržet.
29. Žalobce označil za žalovaného 2) Policii České republiky, Obvodní ředitelství policie Praha II. Žalovaným je v řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem správní orgán, který dle žalobního tvrzení provedl zásah (§ 83 první věta před středníkem s. ř. s.).
30. Policisté při kontrole a zadržení řidičského průkazu jednali jako správní orgán [rozsudek Nejvyššího správního soudu (NSS) z 23. 11. 2011, čj. 6 Aps 3/2011-63, č. 2603/2012 Sb. NSS]. Obvodní ředitelství je vnitřní složkou žalovaného 2), který je proto původcem tvrzeného zásahu. Soud na jednání žalobce o tomto závěru poučil a dal mu prostor na názor soudu reagovat (usnesení rozšířeného senátu NSS z 9. 12. 2014, čj. Nad 224/2014-53, č. 3196/2015 Sb. NSS). Žalobce v souladu s uvedeným právním názorem změnil označení žalovaného 2), jak ostatně avizoval již ve své replice.
31. Soud se dále zaměřil na posouzení samotné žaloby.

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

6.1 Procesní podmínky

32. Dle § 82 s. ř. s. se *každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen „zásah“) správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.*
33. Citované ustanovení vymezuje podmínky, které musí být nezbytně splněny k tomu, aby mohl soud vyslovit nezákonnost zásahu a žalobci poskytnout ochranu před nezákonným zásahem. Žalobce musí být přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením („zásahem“ v širším smyslu) správního orgánu, které nejsou rozhodnutím (4. podmínka), a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo (5. podmínka). Tyto podmínky musí být splněny kumulativně. Není-li byt jen jediná z uvedených podmínek splněna, nelze žalobci ochranu podle § 82 a násl. s. ř. s. poskytnout (srov. rozsudky NSS ze 17. 3. 2008, čj. 2 Aps 1/2005-65, č. 603/2005 Sb. NSS, a z 15. 4. 2021, čj. 1 As 394/2020-53, č. 4186/2021 Sb. NSS, bod 24).
34. Žalobce spatřuje zásah v zadržení řidičského průkazu a v jeho následném zadržování. Takové jednání může být zásahem ve smyslu § 82 s. ř. s. Jednání žalovaných jako orgánů veřejné moci vede k tomu, že žalobci je znemožněno řídit motorová vozidla.
35. Jde-li o zásah žalovaného 2) poukazuje zdejší soud na to, že NSS se již zabýval nezákonným zásahem, který spočíval v zadržení řidičského průkazu policisty dle § 118b zákona o silničním provozu (rozsudky NSS z 21. 6. 2018, čj. 9 As 437/2017-46, a z 11. 7. 2019, čj. 9 As 393/2018-37).
36. Zásah žalovaného 1) tak, jak ho tvrdí žalobce, je obdobný. Dle žalobních tvrzení měl magistrát pokračovat v zadržování řidičského průkazu, aniž by zahájil řízení o zadrženém řidičském průkazu dle § 118c zákona o silničním provozu. I takové jednání proto může být zásahem dle § 82 s. ř. s.
37. Čtvrtá podmínka shora uvedeného testu je proto splněna.
38. Splněny jsou též první, druhá a pátá podmínka. Jednání žalovaných směřuje přímo proti žalobci, který v jejich důsledku nemůže vykonávat své oprávnění řídit motorová vozidla. Sporná je mezi účastníky zákonnost zásahů (tedy třetí podmínka). Té se bude soud věnovat níže.
39. Dle § 85 s. ř. s. platí, že *žaloba je nepřijatelná, lze-li se ochrany nebo nápravy domáhat jinými právními prostředky; to neplatí v případě, domáhá-li se žalobce pouze určení, že zásah byl nezákonný.* Zásah žalovaného 2) je již ukončen a žalobce se u něho domáhá pouze určení nezákonnosti. Podmínka § 85 s. ř. s. se proto neuplatní. Zásah žalovaného 1) je dle žalobních tvrzení trvající. Soud považuje za podstatné, že tento zásah souvisí se zásahem žalovaného 2) a že proti samotnému následnému zadržování se žalobce nemohl bránit jinými prostředky. Jakkoliv tedy soud níže vysvětlí, že v žalobcově případě existují jiné momenty, v nichž mohl a bude moci svoji argumentaci uplatnit, považuje jeho žalobu za přípustnou. Žalobce totiž v případě žalovaného 1) brojí proti samotnému zadržování řidičského průkazu bez zahájení řízení o jeho zadržení dle § 118c zákona o silničním provozu. Proti takto formulovanému zásahu žádný jiný prostředek nápravy neexistuje. Žaloba je proto jako celek přípustná.

40. Dle § 84 odst. 1 *žaloba musí být podána do dvou měsíců ode dne, kdy se žalobce dozvěděl o nezákonném zásahu. Nejpozději lze žalobu podat do dvou let od okamžiku, kdy k němu došlo.* Žalovaný 2) zadržel žalobcův řidičský průkaz 21. 3. 2024. Žalobce podal žalobu 20. 5. 2024, tedy včas. Zásah žalovaného 1) je žalobou vymezen jako trvající (zadržování průkazu), u něj proto žalobci lhůta pro podání žaloby ani uplynout nemohla (nález Ústavního soudu z 15. 5. 2018, sp. zn. II. ÚS 635/18, *EUROVIA*, a rozsudek NSS z 31. 7. 2019, čj. 10 As 255/2017-101, č. 3923/2019 Sb. NSS).
41. Vzhledem ke splnění procesních podmínek se soud dále věnoval důvodnosti samotné žaloby.

6.2 K důvodnosti žaloby

42. Žalobce spojil nezákonnost žalovaných zásahů s argumentací, že příkaz z 20. 9. 2021 nenabyl právní moci, tudíž mu jím ani nemohl být uložen zákaz řízení. Soud je přesvědčen, že s ohledem na skutkové okolnosti žalobcova případu nemohly správní orgány zkoumat okolnosti doručování příkazu a nemůže to nyní činit ani soud. Tuto otázku žalobce mohl a měl řešit dříve a bude ji moci řešit i budoucnu.
43. Správní soudnictví zná tři hlavní žalobní typy, přičemž mezi nimi existuje vztah subsidiarity. To „*vnáší do soudního řádu správního logické a systematické uspořádání*“ (nález Ústavního soudu ze 14. 1. 2020, sp. zn. III. ÚS 2383/19, bod 35). Ačkoliv se princip subsidiarity zdůrazňuje především v případech posuzování *přípustnosti* žaloby (např. rozsudek NSS z 21. 12. 2016, čj. 8 As 80/2016-36, bod 22 a 23), hraje dle soudu roli i při posuzování zákonnosti nyní projednávaného zásahu. Pokud se totiž ukáže, že k zásahu došlo v důsledku toho, že žalobce nebránil dostatečně svá práva v jiném řízení, nemůže mu být poskytnuta následná ochrana proti zásahu, který je logickým následkem tohoto předchozího řízení. Jak k subsidiaritě zásahové žaloby uvedl rozšířený senát NSS: „*nesmí totiž existovat žádné jiné správní řízení ani žádný jiný moment, kdy osoba v minulosti mohla nebo teprve v budoucnu bude moci chránit své subjektivní hmotné právo v rámci veřejné správy nebo žalobou před správním soudem*“ (bod 85 rozsudku z 26. 3. 2021, čj. 6 As 108/2019-39, č. 4178/2021 Sb. NSS).
44. Z provedeného dokazování vyplynulo, že poté, co žalobce podal odpor proti příkazu z 20. 9. 2021, žalovaný 1) mu sdělil, že jeho příkaz považuje za opožděný. Ačkoliv žalobce tvrdil, že na toto sdělení reagoval vyjádřením z 26. 10. 2021, z provedeného dokazování nevyplynulo, že by žalobce toto vyjádření žalovanému 1) skutečně odeslal. Tento skutkový závěr soud na ústním jednání výslovně konstatoval. Žalobce soudu nepředložil žádný důkaz k tomu, že vyjádření doručil či alespoň odeslal. Ve spise sp. zn. S-MHMP 1323389/2021/BuL se toto vyjádření nenachází. Žalobcovo tvrzení, že na sdělení žalovaného 1) reagoval, proto není prokázané. Soud pouze pro úplnost dodává, že ve správním soudnictví nemá povinnost odpovídající § 118a odst. 3 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu (naposledy podrobně rozsudek NSS z 24. 5. 2024, čj. 3 As 55/2023-44, bod 27 až 40).
45. Je tedy zřejmé, že žalobce musel vědět, že žalovaný 1) považuje jeho odpor za opožděný a příkaz z 20. 9. 2021 za pravomocný. Pokud byl žalobce nadále přesvědčen, že podal včasný odpor, mohl se domáhat toho, aby žalovaný 1) ve věci rozhodl. Ten by tak byl nucen prověřit, zda příkaz opravdu nabyl právní moci. Setrval-li by žalovaný 1) na svém závěru, že odpor byl opožděný a žádné řízení o přestupku již neběží, mohl žalobce podat žalobu na ochranu proti nečinnosti. V řízení o této žalobě by správní soud přezkoumával též

otázku řádného doručení příkazu z 20. 9. 2021 a včasnost odporu (jak to v praxi leckdy činí – srov. za všechny nedávný rozsudek NSS z 24. 7. 2024, čj. 6 As 20/2024-27). Žalobce se však proti závěru žalovaného 1) již nijak nebránil.

46. Za takové situace vycházeli oba žalovaní správně ze závěru, že příkaz z 20. 9. 2021 je pravomocný, a proto též vyvolává účinky, které jsou v něm stanoveny a jež zahrnují i zákaz řízení. Žalobce v důsledku příkazu pozbyl řidičské oprávnění dle § 94a odst. 1 písm. a) zákona o silničním provozu a byl povinen ho odevzdat do 5 pracovních dnů dle odst. 2 citovaného ustanovení. Po výkonu trestu zákazu činnosti mohl žalobce o vrácení řidičského oprávnění požádat dle § 102 uvedeného zákona.
47. Žalobcovu pasivitu v říjnu 2021 není dle soudu možné nahrazovat po dvou a půl letech v rámci silniční kontroly a zadržení řidičského průkazu, neboť zde již není prostor, aby správní orgány přezkoumávaly okolnosti doručování příkazu z 20. 9. 2021. V rámci samotného faktického zadržení a následného zadržování řidičského průkazu nevedly správní orgány ani žádné řízení, v němž by byl prostor pro zkoumání (a dokazování) okolností doručování příkazu z 20. 9. 2021. Těmito okolnostmi se proto nemůže zabývat ani soud v následném řízení o zásahové žalobě.
48. Žalovaní tedy vycházeli správně ze závěru, že žalobce má zakázáno řídit, a že jsou proto naplněny podmínky pro postup dle § 118b zákona o silničním provozu. Správně postupoval též žalovaný 1), který v návaznosti na zadržení řidičského průkazu nezahájil řízení dle § 118c uvedeného zákona. Jak totiž správně vysvětlil žalobci přípisem z 26. 3. 2024 v řízení vedeném pod sp. zn. S-MHMP 589683/2024/Hop, zadržený řidičský průkaz neopravňoval žalobce k řízení motorového vozidla. Toto oprávnění žalobce pozbyl v důsledku uloženého zákazu řízení příkazem z 20. 9. 2021 a následně nesplnil svoji povinnost průkaz odevzdat.
49. Výše uvedené ovšem neznamená, že by žalobce nemohl obdobnou argumentaci, s níž nyní neuspěl, uplatňovat v řízení o přestupku, kterého se měl 21. 3. 2024 dopustit tím, že řídil, ač měl platnou blokaci řidičského oprávnění. Zde totiž žalobce může namítat (a ze správního spisu sp. zn. S-MHMP 587631/2024/Hop plyne, že namítá), že „podkladový“ příkaz z 20. 9. 2021 nenabyl právní moci, neboť proti němu podal včasný odpor. Správní orgány se těmito argumenty budou muset řádně zabývat (rozsudek NSS z 28. 3. 2024, čj. 10 As 35/2024-32, bod 10 a násl.). I toto řízení o přestupku tak představuje správní řízení, v němž se žalobce bude moci domáhat ochrany svých práv a v němž správní orgány budou muset v reakci na žalobcovu argumentaci zjišťovat okolnosti doručování příkazu z 20. 9. 2021.
50. Soud shrnuje, že žalobce měl možnost bránit svá práva poté, co mu žalovaný 1) sdělil, že jeho odpor považuje za opožděný, a to prostřednictvím prostředků ochrany proti nečinnosti. Svoji argumentaci, že příkaz z 20. 9. 2021 není v právní moci, neboť nebyl řádně doručen, bude moci uplatnit též v budoucnu. Tentokrát v řízení o přestupku, který žalovaný 1) projednává pod sp. zn. S-MHMP 587631/2024/Hop. Jsou zde tedy dva momenty, kdy žalobce mohl a bude moci svá práva bránit. Jeho nynější žaloba, v níž se domáhá, aby tyto momenty byly tři, proto není důvodná.

7. Závěr

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

51. Soud dospěl k závěru, že žaloba není důvodná, neboť žalované zásahy nebyly nezákonné. Proto žalobu výrokem I. zamítl postupem dle § 87 odst. 3 s. ř. s. Zamítnutí celé žaloby pokrývá primární i eventuální petit, který žalobce uplatnil.
52. O nákladech řízení soud rozhodl výrokem II. podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaní byli ve věci úspěšní, nicméně jim nevznikly žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti. Proto jim soud jejich náhradu nepřiznal

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 8. října 2024

Mgr. Marek Bedřich v. r.
předseda senátu